

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЗВАНИЧНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XVI.

НЕДЕЉА 3. МАЈА 1898.

Број 18.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ПРЕПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ НА ОПШТИНСКИ СУД
А СВЕ КОРЕСПОДЕНЦИЈЕ НА УРЕДНИКА.

ЦЕНА:

За Србију на годину . . . . . 6 динара
на пола године . . . . . 3 „
За стране земље на годину . . . . . 9 „

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

ГРАЂАНСТВУ ВАРОШИ БЕОГРАДА.

На основу указа Његовог Величанства Краља Србије, Александра I. од 17. Априла 1898. год. и на основу члана 25. изборног закона скупштинског, суд општине београдске извештава грађане београдске, да ће се

НА ДАН 23. МАЈА 1898. ГОДИНЕ

ОДРЖАТИ У ОПШТИНСКОМ СУДУ

ИЗБОРНА СКУПШТИНА

РАДИ ИЗБОРА

ДВА ПОСЛАНИКА ЗА ВАРОШ БЕОГРАД

ЗА ТРОГОДИШЊУ СКУПШТИНСКУ ПЕРИОДУ 1897., 1898. и 1899. ГОД.

На изборној скупштини за избор народних посланика, према чл. 17. изборног закона скупштинског може бирати посланика за Народну Скупштину сваки српски грађанин, био рођен или прирођен, који је пунолетан и који плаћа држави грађански данак. А грађански данак сматра се да плаћа онај, који по закону о непосредном порезу плаћа преко 15 динара годишње у име непосредне порезе. У састав непосредне порезе улазе пореза на земљиште, зграде, капитал (имање) рад (приход) и личност (чл. 46. устава, чл. 123. зак. о непосредном порезу и распис господина Министра унутрашњих дела од 30. Децембра 1896. год. ПБр. 21937.)

По члану 18. изборног закона скупштинског, не могу бирати посланике :

1. Скитајући се Цигани;
2. Они који стоје код других у служби, под платом или издржањем, као слуге, калфе, шегрти и који плаћају испод 15 динара годишње непосредне порезе;
3. Који су осуђени због злочинства, за време док се не поврате у права;

4. Који су осуђени због преступа, који доноси губитак грађанске части, за време док траје губитак права;

5. Који се налазе у затвору или притвору судском због злочинства или преступа, споменутог у тач. 3. и 4;

6. Они, који су судском пресудом осуђени да су злоупотребом своје власти, претњом, поклоном или обећањем поклона за себе или за другога радили, да за посланика или поверенике изабран буде, или о којима се докаже, да су свој глас продали, за време докле је пресуда одредила;

7. Они, над којима је стениште отворено, до свршетка;

8. Они, који су под старатељством;

9. Они, којима устав (последња тачка 48. члана) забрањује бирати.

Сваки пак бирач може бити изабран за народног посланика, живео у овој вароши или ма где у Србији ако има још и ових погодаба (чл. 22. зак. изборног):

1. Да је навршио 30 година;

2. Да плаћа годишње преко 30 дин. у име непосредне порезе; и

3. Да не спада у изузете чл. 48 устава земаљског.

Сваки бирач може дати глас лично, и само једанпут и то онај, који је у азбучном списку записат (чл. 20. и 31. зак. изборног).

Бирачи, чим се изборна скупштина састане, ако их има двадесет, ако нема, а оно чим их се толико накупи, изабраће четири лица, за бирачки одбор, који ће водити бригу о целој радњи скупштине. (чл. 28. зак. изборног).

Гласање ће отпочети у 8 часова пре подне и трајати непрекидно до заласка сунца (чл. 27. и 33. изб. зак.); и тада ће бирачки одбор, ма да сви бирачи нису дошли и гласали, решити и огласити, да је изборна скупштина свршена.

Од суда општине београдске 2. Маја 1898. год. у Београду, АБр. 2896.

Деловођ,

Урош Кузмановић с. р.

Председник суда
општине београдске,

Н. Д. Стевановић с. р.

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

РЕДОВНИ САСТАНАК

9. Априла 1898. год.

Председавао председник г. Н. Д. Стевановић, од одборника били: г.г. Голуб С. Јанић, Дамјан Стојковић, Глиша Стојановић, Којадин С. Караџић, К. Н. Лазаревић, Стеван Ивковић, Стеван Максимовић. Др. Марко Леко, Ђ. Димитријевић Марко С. Петронијевић, Мијаило Ђ. Илић, Н. И. Стаменковић, Др. Стеван Марковић, М. Савчић, М. О. Петровић, Евг. М. Чоловић, Ј. М. Јанковић, Д. М. Ђорђевић, К. П. Михајловић.

I

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 31. Марта о. г. и у решењу КЊБр. 219 учињена је допуна,

да се на крају решења додаду речи: ово да се одмах учини:

II

По прочитању акта Управе вар. Београда и њених одељака, АБр. 2366, 2367, 2365, 2347, 2364, 2368, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио,

да је Чеда Петковић чиновн. мин. војног, доброг владања и средњег имовног стања; да је Стеван Зорић берберин доброг владања и доброг имовног стања; да је Јања Димовић касапин доброг владања и сиротног имовног стања; да су му непознати: Даница жена Јована Глушчевића, Милан Симић, Јован Јовановић, Матеја Стојковић и Танаско — Душан Јовановић цигани, Петар Јевтић и Љубомир Сарић служитељи војене академије.

III

Председник износи одбору на мишљење молбе којима се траже уверења о породичном односу и о сиротном стању.

По прочитању тих молби СТБр. 1010, 1081 и АБр. 3539, одбор је изјавио мишљење,

да се молиоцима Александру Петровићу практиканту, Евгенији С. Јовановић и Милораду Стефановићу техничару, може дати тражено уверење о њиховом породичном односу и имовном стању.

IV

По прочитању молбе Мих. Арсенијевића АБр. 1203, поднето услед решења одбора од 8. Дец. 1897. АБр. 2433/96, којом моли, да се његово земљиште не процењује понова него да се усвоји раније већ учињена процена, и по прочитању те процене од 1896. год. АБр. 2433/96 из које се види да од стране општине нико није овом процењивању присуствовао, одбор је одлучио,

да се суд општински извести, зашто није нико од стране општине присуствовао процењивању овог имања, па да поднесе одбору извештај.

V

По прочитању молбе Николе Јорганџића бив. олд. трговца АБр. 2328, одбор је решио,

да се Николи Јорганџићу издаје из општинске касе а из партије за издржавање

сиротиње на име издржавања по тридесет динара месечно од 16. Априла о. г.

VI

По прочитању молбе, Милеве Николајевић удове и њене ћерке Танкосаве, које обе леже тешко болесне без икакве помоћи и без икаквих средстава, одбор је решио,

да се овим двома сиротицама Милеви Николајевић и њеној ћерки Танкосави издаје из касе општинске а из партије за издржавање сиротиње на име издржавања свега четрдесет динара сваког месеца од првог Априла 1898. год. Кад једна од њих двеју умре, онда другој да се издаје по тридесет динара месечно.

VI

По прочитању молбе Петра Стојковића олд. касапина АБр. 1928, којом подноси доказа, да је доиста извезао маст на страну, за коју тражи повраћај аренде и да је та маст добивена од свиња закланих на општинској кланици, одбор је поклањајући вере поднетим доказима решио,

да се Петру Стојковићу олд. месару врати две иладе пет стотина деведесет и седам динара и 45 пара наплаћене аренде на маст, коју је извезао на страну у 1893. год. Ова сума да се исплати из овогодишњег прихода од свињске аренде, пошто претходно надлежна власт одобри.

VIII

По прочитању извештаја школског одбора на Западном врачару АБр. 518 и 2281, да се Јован Богојевић пензионар не прима за школског одборника, одбор је решио,

да Јован Богојевић пензионар има и даље вршити дужност школског одборника за Западни врачар.

IX

По прочитању молбе Филипа Стојановића бакалина АБр. 2097 одбор је решио,

да се Филип Стојановић бакалин ослободи дужности црквеног татора на новоме гробљу изабрав на његово место за татора те цркве Драгутина Марјановића бравара.

X

По прочитању молбе Владимира Д. Губеревца одбор је решио,

да се Владимир Д. Губеревац одбије од тражења, да се ослободи дужности поротничке.

XI

По прочитању молбе Ђорђа Н. Петровића трговца, АБр. 613 да се ослободи дужности присутничке, пошто је већ члан пореског одбора, одбор је решио,

да Ђорђе Н. Петровић трговац остане и даље присутник а да се ослободи дужности пореског одборника. Да на место његово буде члан пореског одбора Милорад Јанковић трговац.

XII

По прочитању молбе Вујице Обрадиновића АБр. 723 одбор је решио,

да се молилац, Вујица Обрадиновић ослободи дужности поротничке са разлога у овој молби наведених. Овлашћује се суд општински да на његово место одреди друго лице за поротника, које има законе погодбе за ову дужност.

XIII

По прочитању акта г. Мин. просвете АБр. 2289 којим пита општину, који би плац свој могла општина уступити држави за грађење зграде са средњу школу, према решењу одбора општинског од 5. Марта 1893. АБр. 867, одбор је одлучио,

да о овоме размисли и поднесу одбору предлог одборници г.г. К. Д. Главинић, Н. И. Стаменковић и Голуб С. Јанић. Да се умоли г. Мин. просвете, да у ову комисију одреди и једног чиновника министарства.

XIV

За остале предмете стављене на дневни ред за данашњу седницу и то: Молба Ђ. Н. Вучо, да сам чисти своје помијаре, молба Милића Михајловића да му се опрости кирија за општин. дућане, молба Јов. Драгашевића за накнаду штете, неколике молбе за проширење варошког осветљења, молба Јов. Илића за регулисање његовог имања, предлог врачарског друштва за грађење калдрме у извесним улицама, извештај комисије о прегледу планова кланичних, решење главног школског одбора о станарини београдских учитеља, — одбор је одлучио,

да се одложе за идућу седницу.

РЕДОВНИ САСТАНАК

16. Априла 1898. год.

Председавао председник г. Н. Д. Стевановић, присуствовао члан суда г. В. Ј. Рајић, од одборника били: г.г. М. О. Петровић, Др. Стеван Марковић, Стеван Миљковић, М. Савчић, Влад. Чортановић, Стеван Максимовић, Коста Д. Главинић, Дамјан Стојковић, Голуб С. Јанић, Коста М. Ђурић, Р. Драговић, Ј. М. Јанковић, Мих. Ђ. Илић, М. Капетановић, Васа Николић, Др. Леко, К. Н. Лазаревић.

I

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 9. Априла 1898. год. и учињене су ове измене и допуне,

у решењу КЊБр. 232, да се извиди да ли је звата општина да присуствује процењивању имања Мих. Арсенијевића и зашто није присуствовала.

У решењу КЊБр. 285, да се ова сума има вратити Петру Стојковићу из вишка прихода аренде свињске ако би се на крају године показао према буџетом предвиђеној суми.

II

Одборник г. Јанаћ М. Јанковић пита да ли ће се и кад отпочети грађење трамвајске пруге кроз улицу Два бела голуба, јер грађани тога краја желе да имају трамвај.

Председник је одговорио;

да је друштво вољно да ову пругу сагради, али би желело да се претходно

расправи питање о наплати таксе трошаринске на трамвајска кола, а ово се питање налази пред комисијом, која ће се позвати, да поднесе извештај.

Ш

Одборник г. Раденко Драговић пита зашто и по чијој наредби трошарински органи не пуштају у варош сељаке са сировим дрвима, те сељаци морају та своја дрва у бесцење да продају кафецијама ван трошаринске линије.

Председник је изјавио,

да се сељаци са сировим дрвима не пропуштају у варош по наредби државне власти, а да ће суд општински обратити пажњу власти на то, да би требало да и месне полиц. и општинске власти, спречавају сељаке, да секу и тамане шуму.

(СВРШИЛЕ СЕ)

ГРАЂЕЊЕ КЕЈА И КАНАЛИЗАЦИЈЕ У БЕОГРАДУ

Поводом предлога одборника г. Милана Арсенијевића, да се одмах предузме грађење кеја на савској обали, одбор је општински у седници својој од 18. Децембра 1897. г. Абр. 7396 изабрао нарочито стручно повереништво, да проучи како овај предлог г. Арсенијевића тако и сву досадању радњу на грађењу кеја и канализације у Београду са финансијске, правне и техничке стране и да поднесе одбору исцрпан извештај.

Повереништво то, које су састављала господа Н. И. Стаменковић, одборник и проф. Вел. Школе, Миша Марковић, инспектор државних железница, Милош Дамјановић, инжињер Мин. грађевина, Т. Селесковић одборник и проф. Велике Школе, Милан Капетановић, одборник и професор В. Школе, Милутин Ј. Марковић одборник, бив. касац, судија, Милош Савчић одборник и инжињер, Др. Радмило Лазаревић одборник и начелник санитета у пензији, Светозар Гвоздић, одборник и комесар Народне Банке и Тодор Ј. Михајловић одборник и трговац, — поднело је одбору два извештаја, већине и мањине чланова овог повереништва, који се извештаји објављују према наредби одбора од 26. Марта 1898. год. Абр. 2382:

I

Извештај већине чланова одборског повереништва:

Суду општине вароши Београда,

На основу одборског решења потписати чланови комисије разгледали су све, што је рађено по пројектима за кеј и канализацију вароши Београда; а тако исто и уговор, који је закључен са г.г. Линдлејом и Чокеом и част нам је поднети одбору следећи извештај:

1. Предлог одборника господ. Арсенијевића не може служити као основа за даљи рад на ке-у и канализацији.

2. Пошто је пројект кеа, који је израђен од грађевинског одељења а одобрен од министра грађевина, оцењен од стране позватих експерата г.г. Линдлеа и Чокеа као несигуран за сам објект, а како је и генерални план канализације измењен од исте господе експерата, то налазимо да се према горњим пројектима не може ни отпочињати грађење кеа и канализације.

3. Међутим како је доцније закључен и нарочити уговор са г.г. Линдлејом и Чокеом ради састава потребних планова за кеј и канализацију као и за надзор и управљање ових грађевина, то налазимо, да је са овим ствар свршена и да само треба прићи извршавању уговора.

Према свему овоме потписати чланови комисије предлажу одбору:

„Да се приступи извршењу овога уговора и да се г.г. Линдлеј и Чоке позову одмах да раду приступе“.

12-ог Јануара 1898. год.
у Београду

Чланови комисије
одборници

Др. Лазаревић
Свеш. Ј. Гвоздић
М. Капетановић
инж. М. Савчић
М. Марковић
Милош Дамјановић

Налазим да већина комисије није испунила задатак, који је одбор општински ставио у дужност комисији; а исто тако налазим, да је уговор начињен са г.г. Линдлејом и Чокеом по свештетан по општину београдску, с тога ћу у одбору изнети своје одвојено мишљење.

12. Јануара 1898. год.
у Београду

Н. И. Стаменковић.

Био сам спречен својим пословима, те нисам могао присуствовати овој комисији, за то нисам ни потписао овај извештај.

Тодор Ј. Михајловић.

II

Извештај мањине чланова одборског повереништва:

Одбору општине београдске,

Нисам се могао сложити са мишљењем већине оне комисије, коју је одбор одредио да проучи и да одбору исцрпно реферисе о предлогу одборника г. Арсенијевића, као и о томе, шта је до сада рађено на питањима о обезбеђењу обале Савске и о канализацији Београда, па ми је с тога част поднети одбору ово одвојено мишљење.

Налазим да већина комисије није обратила довољну пажњу одлуци одборској и да извештај већине није ни у коме погледу исцрпан.

Тај факт, што је одбор изабрао комисију од десет лица, састављену из техничара, лекара, финансијста, трговаца и правника, као и смисао одлуке одборске да се досадашњи рад на поменутих питањима проучи како са техничке, тако и са финансијске, санитетске и са правне стране, сам тај факт казује, да одбор с правом очекује доиста исцрпан извештај о досадашњем раду на тим питањима.

Већина се комисије зауставила само на уговору, који је начињен између општине београдске и г.г. Линдлеја и Чокеа, па и о томе питању подноси одбору сасвим једностран извештај.

Оно што већина комисије није урадила, сматрам за своју дужност, да урадим ја, бар у главним потезима: а то у толико пре, што је моје мишљење сасвим противно мишљењу и предлогу већине.

Прво, о обезбеђењу обале савске.

Одма по довршетку наше железнице, покренуто је питање у министарству грађевина о обезбеђењу обале савске или о грађењу кеа. Тадањи директор наше железнице, покојни Рихтер, у друштву са страним инжињерима, предао је министарству грађевина један пројект за грађење кеа од железничког моста до града. — Извршење кеа по томе пројекту коштало би до 12 мил. дин.

Да ли услед тако велике цене, или из каквих других узрока, Министарство Грађевина није усвојило тај пројект, већ је, 1888 године, поверило израду пројекта за антропо и кеј, инжињерима Министарства Грађевина А. Кнежевскићу, М. Марковићу и Ф. Лусеру. — Пре но што су дефинитивно довршили пројект, ти су инжињери послати у иностранство ради проучавања сличних грађевина. Они су у осам вароши у Угарској, Аустрији и Немачкој, разгледали већ извршена обезбеђења речних обала и магацина, и на основу утврђеног програма, израдио је Миша Марковић, детаљан пројект са предрачуном за обезбеђење обале савске од железничког моста до моста у бари, а на дужини око 1000 метара.

По томе пројекту коштало би обезбеђење обале савске на поменутој дужини до 450.000 динара.

Незгодно финансијско стање државе спречило је остварење тога пројекта и држава је тражила од општине београдске да она томе послу приступи.

Тога ради, одбор општински је 1890 године изабрао једну комисију ради руковођења израде пројекта за обезбеђење обале савске од моста у бари до града, као и за извршење тога обезбеђења. Од стране државе као њен заступник, одређено је било нарочито лице, које ће са том комисијом радити.

За израду пројекта као и за сам надзор при извршењу, ангажовала је општина инжињера Мареша и са њуме закључила уговор.

Програм и услове за израду пројекта утврдила је поменуто комисија и инжињер Мареш, према томе је израдио детаљан пројект за обезбеђење поменутог дела обале савске, на дужини преко 1500 метара.

Тај је пројект усвојио одбор општински и послат је на одобрење г. Министру Грађевина.

По прегледу техничке ревизије у министарству и по прегледу Грађевинског Савета, известио је г. Министар Грађевина, Суд општински решењем својим од 29. јануара 1895 године, да је Грађевински Савет, са извесним изменама, усвојио поднет пројект и да га он одобрава с тим, да се, пошто се учине измене које је Савет учинио, може послу приступити.

По томе пројекту коштало би обезбеђење савске обале до 2 и по милиуна динара.

Како је у исто доба Грађевинско одељење општинско израђивало и пројект за канализацију Београда то је тадања општинска управа, нашла за потребно да тражи оцену тих пројеката од страних стручних лица. Тога ради су позвани инжињери — предузимачи г. Линдлеј из Франкфурта и г. Чоке из Арау-а, као и хигијеничар доктор Смиш

Они су 5. априла 1895. године поднели заједнички извештај, у коме су за грађење кеа предложили нов начин.

У јуну, исте 1895. године расписао је суд општински јаван стечај, за израду пројекта за кеј и антропо, Али, како су истим стечајем тражени не само пројекти за кеј и антропо, већ је тражено и финансирање и извршење целог предузећа, а тако исто и пројекти и финансирање и извршење канала, то је тај покушај остао без резултата.

Крајем 1895. године ступио је суд општински у преговоре са предузимачима Линдлејом и Чокеом, ради израде детаљних пројеката и ради надзора над извршењем. А у Мају 1896 потписао је тадањи председник општине уговор за поменути посао, а г.г. Линдлеј и Чоке потписали су исти уговор у Цириху Октобра исте године.

До данас по томе уговору није ништа рађено и питање о обезбеди обале савске лебди између два већ детаљно израђена и одобрена пројекта, и једног пројекта који треба тек да се израђује.

Пројекти који су код нас израђени, удешени су према финансијској снази Београда, а с обзиром на поглавиту употребу домаћег материјала и, да се приступило одма раду по томе пројекту ми би до сада имали најмање 1000 метара обезбеђене обале савске, што се могло изградити са једним делом трошаринског прихода, без нарочитог зајма. Имали би дакле и обалу обезбеђену и сачували би се од поплаве, приход трошарински био би правилно употребљен.

На место таквог рада, тражено је без оправданог разлога мишљење страних предузимача, који су предложили такво грађење кеја, које не само да не одговара финансијској снази Београда него које захтева већим делом употребу страног материјала и страних предузимача.

По предлогу г.г. Линдлеа, Чокеа и Смиша, коштало би извршење кеа до седам милиона динара, дакле скоро два ипо пута скупије но по оба одобрена пројекта.

Онако скупо обезбеђење обале савске немају. ни далеко богатије вароши, са знатно већом трговином но што је у Београду.

Моје је мишљење да треба остати при одобреним пројектима и приступити одма обезбеђењу обале савске, према финансијској могућности општине.

Ако би пак одбор налазио да треба израђивати пов пројект, онда има бољи и јевтинији пут да се дође до пројекта и то онаквог који ће одговорити и финансијској снази општине и потреби наше трговине, а са употребом домаћег материјала.

Тај други пут јесте јаван стечај само за израду пројекта и то према програму, који ми морамо изградити, јер ми треба да знамо шта оћемо, а не да нам странци то казују.

